TIBETAN NEWS

དབུ་མའི་ལམ་ནི།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་
སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་
བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་
གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

Regd. No. HPTIB/2017/74104 བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༥༠ རབ་གནས་ཆུ་སྟག་ལོ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག

བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ རེས་གཟའ་ལྷག་པ། ལོ་ ༥༩ ཨང་། ༢༦ Vol. 54 Issue 26 Price Rs. 1 28th June 2023

Published by: Tsering Yangkyi, DIIR, **Printer:** Narthang Press (DIIR), CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA **Name of Editor:** Ngawang Thogmed,
Place of Publication: CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA Tel:+91-1892-222457/222510 **Email:** diiraddl.secy@tibet.net **Website:** www.bod.asia

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཕིན་ལེནྜ་ཀྱི་སྲིད་བློན་གསར་པ་པེ་ཊེ་རི་ཨོར་པོ་མཆོག་ལ་མཚམས་འདྲི་མཛད་པ།

༄། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཕིན་ལེནྜ་ཀྱི་སྲིད་བློན་གསར་པ་པེ་ཊེ་རི་ཨོར་པོ་ (Petteri Orpo) མཆོག་ལ་མཚམས་འདྲི་མཛད་ཡོད།

དེ་ཡང་མཚམས་འཕྲིན་ནང་མགོན་པོ་མཆོག་གིས། ངོས་རང་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཐེངས་འགའ་ཞབས་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། སྐབས་དེར་ངོས་ཀྱིས་བྱམས་བརྩེ་གོང་འཕེལ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་འདུ་ཤེས་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུ་མཚོན་པའི་ཆོས་ལུགས་མཐུན་འབྲེལ་ཆེད་འབད་རྩོལ་བྱེད་བཞིན་པར་ཕིན་ལེནྜ་མི་མང་ནས་གཞོན་བར་གསུམ་གྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པར་སེམས་འགུལ་ཐེབས་བྱུང་།

དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ལ་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་ས་གནས་གང་སར་མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འཚེ་བའི་དམག་འཁྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བཞིན་པ་མཐོང་དུས་སེམས་ལ་སྐྱོ་སྣང་ཡོང་གི་འདུག རྒྱལ་སྤྱི་མི་མང་ནས་དཀའ་ངོག་དེ་དག་ཞི་བའི་ལམ་ནས་སེལ་ཐབས་སླད་འབད་འབུངས་ཏུར་སྐྱེད་གནང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འཛམ་གླིང་འདི་གོ་མཚོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་ལས་གྲོལ་ཏེ་རང་དབང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་གཅིག་པུ་ནི་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཞེས་དང་། མཐར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་གིས་སྲིད་བློན་པེ་ཊེ་རི་ཨོར་པོ་མཆོག་གིས་ཕིན་ལེནྜ་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མཚོན་པའི་ཞི་བདེ་དང་བྱམས་བརྩེ་ལྡན་པའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་བསྐྲུན་པར་འབྱུང་འགྱུར་འཕྲད་ངེས་པའི་དཀའ་ངལ་རྣམས་ལ་གདོང་ལེན་གནང་ཐུབ་པའི་ཐུགས་སྨོན་མཛད་ཡོད་པ་བཅས།།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་བསུ་ཆེ་བསྐོད་གནང་བ།

༄། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་ཕེབས་བསུ་ཆེ་བསྐོད་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཞོན་ལྷམ་སྐུ་ཤཱ་རོན་ཀེ་ལེ་ཊོན་ (Sharon Claydon) ལགས་དབུ་བཞུགས་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སོ་ཕི་ཨི་སི་ཀེམ་ (Sophie Scamps) ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སུ་སན་ཀྲེམ་པལ་མན་ (Susan Templeman) ལགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གྲོས་ཚོགས་སུ་ངོ་སྤྲོད་ཕེབས་བསུ་ཞུས་ཐོག་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབང་བསྒྱུར་དྲག་གནོན་འོག་བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གི་སྣང་འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་མི་སེར་སྲིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་བོད་ཕྲུག་རྣམས་བཙན་འཛུལ་བྱེད་བཞིན་པ་ཐེ་བའི་བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་གནད་དོན་ལ་ཐེ་བྱུས་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་མཚོན་པའི་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གནས་བབ་སྐོར་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོས་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

དེ་བཞིན་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཇེ་ནེ་ཊ་རའི་སི་ (Janet Rice) ལགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་རྣམ་པ་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་བསུ་ཞུས་ཏེ་དུས་ཚོད་ཐུང་ངུའི་སྐབས་སུ་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་སྲིད་གཞུང་ངོས་ནས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཐེ་བྱུས་འགོག་སྐྱོད་བྱེད་ཕྱིར་བྱུས་གཞུང་འདེབས་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དཀའ་ཚོགས་འཕྲིག་ཡོད་པར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གམ་ཁོང་གི་སྐུ་ཚབ་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་མོལ་གནང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་གནང་ཡོད།

གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལིན་ཏ་རེ་ནོལ་ (Linda Reynolds) ལགས་ཀྱིས་བོད་ནང་དུ་བོད་མིའི་ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་རྩིས་མེད་ཧྲག་རོལ་ཚབས་ཆེ་གཏོང་བཞིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བློ་འཚབ་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་མཚོན་པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཙན་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་སྒྱུར་གཏོང་བཞིན་པའི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་སྐོར་གསལ་བཤད་དང་སྙགས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྟངས་འཛིན་འོག་གི་མི་སེར་སྲིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་རྣམས་ནི་བོད་མིའི་ཕ་མ་དང་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་མེད་དོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པ་བ་ཟད། མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལག་སྦྲེལ་གྱིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བཙན་སྒྱུར་གཏོང་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བཞིན་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དགོས་པའི་རེ་འདོད་ཞུས་ཡོད།

གཞན་ཡང་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཊོ་ནི་ཤེལ་ཊེན་ (Tony Sheldon) ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཇོར་ཊན་ཨི་སི་ཀྲིལ་ཛོན་ (Jordon Steele John) ལགས། གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ནིག་མེག་ཀིམ་ (Nick McKim) ལགས་ཀྱིས་ཀུང་མི་སེར་སྲིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་དང་། ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་བ་འཛིན་བཟུང་། བཙན་པོའི་ངལ་རྩོལ་སྒྱུར་བཀོད། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གནང་སྐོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐེ་བྱུས་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་ལ་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོ་བསྟན་གནང་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་ཉེ་ཊོན་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཁག་གཅིག་བཞུགས་སྒར་དུ་རམས་ས་ལར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བའི་ཉམས་མྱོང་གསུངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག བོད་དོན་བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱུན་མཐུད་དེ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་རེད།

ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀརྨ་སིངྒེ་ལགས་དང་། ཀེན་ཏྲེ་ར་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་སྐུ་ཚབ་བཅས་ལྷན་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

གནས་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས།

རྡོ་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཁྲིད་པའི་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་ནས་ཀརྣཱ་ཊ་ཀ་མངའ་སྡེའི་ས་ཁང་བློན་ཆེན་མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

༄། རྡོ་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་ཚེ་འཕེལ་ལགས་དང་བདེ་སྲུང་འབྲེལ་མཐུད་པ་ཀུན་དགའ་ཡེ་ཤེས་ལགས་གཉིས་ནས་ཀརྣཱ་ཊ་ཀ་མངའ་སྡེའི་ས་ཁང་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བློན་ཆེན་སྐུ་ཞབས་ཛ་མིར་ཨ་མཏ་ (B.Z. Zameer Ahmed) ལགས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་སྐུ་ཚབ་ཀྱང་ལྷན་བཅར་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།

མཇལ་འཕྲད་སྐབས་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་པས་གཞུང་འཛིན་གསར་པར་འཚམས་འདྲི་དང་སྦྲགས། བློན་ཆེན་མཆོག་ལ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་ཕྱག་རྟགས་སུ་ཕུལ་ཏེ། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཆེད་རྗོགས་དངུལ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་གཉིས་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་ཐད་ཞུ་གཏུག་གནང་བར་བློན་ཆེན་མཆོག་གིས་དེ་དོན་དཀའ་སེལ་སླད་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཐུན་མོང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་གདན་འབེབས་ཆེད་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བསྡུ་ལེན་གྱི་ཚོགས་འདུར་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཞིང་། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཀརྣཱ་ཊ་ཀ་མངའ་སྡེའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ཨབ་དུལ་ཨ་ཛིམ་ (Abdul Azeem) ལགས་ལྷན་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་མ་ཧཱ་ཀ་རུ་ཎའི་འབུམ་ཚོགས་དབུ་འཛུགས་གནང་བ།

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཐུན་འགྱུར་འོག་ཉིན་གྲངས་ལྔའི་རིང་མ་ཧཱ་ཀ་རུ་ཎའི་འབུམ་ཚོགས་འབུལ་གསོལ་གནང་སྲོལ་བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་དཔལ་ལྡན་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་ལས་ཚབ་ཀརྨ་དགྲ་འདུལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྡན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག དཔལ་ལྡན་སྲིད་ཚབ་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ཞུང་ར་ཐར་ལམ་སྒྲོལ་མ་མཆོག ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་ནོར་འཛིན་སྒྲོལ་མ་མཆོག བཀའ་བློན་ཚེ་རིང་ཕུན་ཚོགས་མཆོག བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿ དག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས། དེ་བཞིན་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་བཅས་ནས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་༧སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་རྟེན་བསྟན་སྐུ་གེགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་རེག་པར་ས་གསུམ་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དཔུང་གཉེན་དམ་པར་༧ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་བླ་ཆེན་རྣམ་པས་གཙོས། རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་། བསྟན་འགྲོ་སྐྱོང་བའི་ཐུགས་བཞེད་མཛད་པ་མཐའ་དག་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ་མ་ཧཱ་ཀ་རུ་ཎའི་འབུམ་ཚོགས་ཚོགས་གནང་ཡོད། སྔར་འདི་ལོའི་མ་ཧཱ་ཀ་རུ་ཎའི་འབུམ་ཚོགས་དེ་བཞིན་བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༦ ནས་ ༡༠ དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༢༤ ནས་ ༢༨ བར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཉིན་གྲངས་ལྔའི་རིང་འཚོགས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་པ་བཅས།།

བྱང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ཁ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་དང་མཇལ་མོལ་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༡༤ ནས་ ༡༦ བར་ཉིན་གྲངས་གསུམ་རིང་བྱང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་གྲུབ་ལགས་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་ཞི་འགྲིག་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་སླད་ཁ་ན་ཌའི་ཨོ་ཊ་ཝ་ཁུལ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་ཀྱིས་ཁ་ན་ཌའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་ཀྱི་ཉིན་དང་པོར་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཕ་རན་ཀོ་ཧྲི་སི་བླེ་ལེན་ཅེ་ཊ་ (Yves Francois Blanchett) ལགས་ཀྱི་གཙོ་སྐྱོང་འོག (Bloc Quebecois) ཞེས་པའི་དུས་སྟོན་ཚོགས་ཆུང་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་སྲིད་བྱུས་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྐུ་ཞབས་ཕ་རན་ཀོ་ཧྲི་སི་བླེ་ལེན་ཅེ་ཊ་ལགས་ཀྱིས་དགུང་ཚོགས་ཤིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཨེ་ལེག་སི་སི་བྲུ་ནུ་ནེ་ལི་དུ་སེ་པི་ (Alexis Brunelle Duceppe) ལགས་དང་། ཁ་ན་ཌ་བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་ (CTC) ཀྱི་ངེས་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ལྷན་ཞུགས་གནང་ཡོད། དགུང་ཚོགས་མཇལ་མོལ་སྐབས་སུ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཞོན་ཨེ་ལེག་སི་སི་བྲུ་ནུ་ནེ་ལི་དུ་སེ་པི་ (Brunelle Duceppe) ལགས་ཀྱིས་རིང་མིན་འདོན་འཆར་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆུང་གི་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱ་ནག་གི་མི་སེར་སྡེལ་ཡུལ་གྱི་གཏན་འཛུགས་སློབ་གྲྭའི་སྐོར་གྱི་སྙན་ཐོའི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད་པ་རེད། ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཕ་རན་ཀོ་ཧྲི་སི་བླེ་ལེན་ཅེ་ཊ་ལགས་ཀྱིས་བོད་མིའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཛིན་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བཅས་སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙིང་ངོས་ནས་འཚམས་འདྲི་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་དང་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཇོ་ལི་ཝིག་ནོ་ལ་ (Julie Vignola) ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཨེ་ལེག་སི་སི་བྲུ་ནུ་ནེ་ལི་དུ་སེ་པི་ (Alexis Brunelle Duceppe) ལགས་ནས་ཀྱང་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་ཞི་འགྲིག་ཡོང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ཁ་ན་ཌ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ཨ་རིཕ་ཧྥི་ར་ནི་ (Arif Virani) ལགས། ཚོགས་གཞོན་གྷར་ནེ་ཊ་ཇི་ནི་སི་ (Garnet Genuis) ལགས་དང་ཇེམ་སི་མ་ལོ་ནི་ (James Maloney) ལགས་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་འཆར་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མཇུག་སྐྱོང་ཞུ་སྒོ་དང་། ཁ་ན་ཌ་སྲིད་གཞུང་ངོས་ནས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚད་མཐོར་གཏོང་ཐབས་སྐོར་གྲོས་མོལ་གནང་ཡོད། དེ་མཚུངས་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱིས་ཁ་ན་ཌའི་རིགས་ཚོགས་ (Global Affairs Canada) ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྟེ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཐབས་བྱུས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཕྱུགས་དམིགས་ཡིག་ཆ། སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་གནད་དོན་སྐོར་སྙན་སེང་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁ་ན་ཌ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་རྣམ་པའི་ལས་ཁུངས་སུ་ཉམས་གསོག་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་ཕྲུག་དྲུག་དང་། ཨོ་ཊ་ཝ་བོད་རིགས་མི་མང་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། ཐེངས་འདིའི་བྱང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་སྐབས་ཁ་ན་ཌ་བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ངེས་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ལྷན་བཅར་གྱིས་ཚོགས་འདུའི་འབྲེལ་མཐུད་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཙན་གནོན་མནར་གཅོད་མྱོང་མཁན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཉིན་མོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིར་བཙན་གནོན་གཏོང་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཕྱི་ཟླ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་མོ་དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཙན་གནོན་མནར་གཅོད་མྱོང་མཁན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཉིན་མོར་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲགས་པ་བཞིན་དུས་དྲན་དེ་ཉིད་ལོ་ལྟར་སྲུང་བརྩི་ཞུ་སྲོལ་ཡོད།

འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མནར་གཅོད་ཐེབ་པའི་བཙན་གནོན་རིགས་འགོག་ཐབས་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ལྟར་ན། མནར་གཅོད་ཅེས་པ་ནི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྒྲུབ་དང་། ནག་ཉེས་ངོས་ལེན། འཇིགས་སྐུལ་གཏོང་སྐད་མི་གཞན་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ཏེ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནོད་འཚེ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤྲད་པ་ལ་ཟེར་བར་བཤད། རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མནར་གཅོད་འགོག་ཐབས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ལོར་དེ་འབྲེལ་དོན་ཚན་བཅུ་དགུ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ལྷན་ཞུགས་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ནས་ཁྲིམས་ཡིག་དགོངས་དོན་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ལོར་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ལོར་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་སྐབས། རྒྱ་གཞུང་གིས་མནར་གཅོད་འགོག་ཐབས་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་བརྩི་སྲུང་གིས་མནར་གཅོད་མཚམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་ངེས་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་ལ་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་གཏོང་བཞིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་སྲིད་གཞུང་གི་ཁ་གཏད་དུ་སྐད་ཆ་ཤོད་མཁན་རྣམས་ལ་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་བཙན་གནོན་གཏོང་གི་ཡོད། དེས་ན། ཕྱི་ཟླ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༦ ནི་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་ནས་བོད་མིར་མནར་གཅོད་གདུག་རྩུབ་གཏོང་མཚམས་འཛོག་སླད་འབོད་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཉིན་མོ་ཞིག་ཡིན། བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་བཙོན་ཁང་ནང་དཀའ་ཚེགས་མུ་མཐུད་མྱོང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྟ་སྤྱོད་མི་མཐུན་པའི་བཙོན་པར་མནར་གཅོད་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བཏང་སྐབས་རེ་ཚེ་སྲོག་ཤོར་ལ་ཉེ་བའི་མཚམས་སུ་བཙོན་གྲོལ་གཏོང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་མནར་གཅོད་བཙན་གནོན་གཏོང་མཚམས་བཞག་སྟེ་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་བཙོན་གྲོལ་གཏོང་དགོས། །

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག་གི་འཐུས་མི་རྣམ་པ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་ཀན་བྷེ་ར་རུ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག་གི་འཐུས་མི་རྣམ་པ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱ་བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་གཉིས་ནས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་བཅར་འདྲི་ཞུས་པར་དང་ལེན་གྱིས་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་ཐེངས་འདིའི་ཕྱོགས་ཕེབས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་སྲིད་གཞུང་ངོས་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་སྟོར་ལྷག་གནང་བའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་རྗེས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་སི་མོན་བྷེར་མིང་ཧྥམ་(Simon Birmingham, Shadow Foreign Affairs Minister) ལགས་དང་། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་ལྷང་ཁྲུ་སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་འཐུས་མི་ཁག་གཅིག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་ཇེ་ཞན་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་སྟངས་འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་བོད་ཕྲུག་བཙན་འཛུགས་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་བཙན་སྐྱུར་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐོར་གྲོས་མོལ་སྐན་སེང་ཞུས་པར། གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་སི་མོན་བྷེར་མིང་ཧྥམ་ལགས་ཀྱིས་ཐུགས་འཚབ་དང་བཅས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་དང་སྩྲགས། དེ་དོན་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱ་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་རྒྱུན་མཐུད་དེ་ལས་གཞི་སྤྱིལ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། གནད་དོན་དེ་རིགས་རྒྱ་ནག་གི་སྐུ་ཚབ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་གནང་སྐབས་གྲོས་བསྡུར་གནང་བའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་གསུངས།

ཉིན་རྒྱབ་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སུ་སན་ཊེམ་པལ་མན་(Susan Templemann) ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སོ་ཕི་ཨི་སི་ཀེམ་(Sophie Scamps) ལགས་ནས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་བསུ་ཞུས་ཏེ་ཁོང་རྣམས་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ་སྒྲོགས་སྤྲོད་གནང་། དེ་རྗེས་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཇེ་ནེ་ཊ་ར་དེ་སི་(Janet Rice) ལགས་ཀྱིས་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ (Matter of Public Interest) མིང་ཐོག་ནས་གྲོས་གཞི་བསྐྱལ་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་གི་སྟངས་འཛིན་བྱེད་པའི་མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་གནད་དོན་ལ་ཐེ་བྱུས་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཐད་བགྲོ་གླེང་གནང་སྟེ། གྲོས་གཞིའི་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལིན་ཌ་རེ་ནོལ་(Linda Reynolds) ལགས་དང་། དེ་བོ་ར་ཨོ་ནིལ་ (Deborah O Neill) ལགས། ལི་ཌི་ཡ་ཐོར་པེ་ (Lidia Thorpe) ལགས། ཊོ་ནི་ཤེལ་ཊོན་ (Tony Sheldon) ལགས། ཇོར་ཌན་ཨི་སི་ཊེལ་ཇོན་ (Jordan Steele John) ལགས་ཐེ་བའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་འདྲ་མིན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་པས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད།

དེ་རྗེས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོན་ཤཱ་རོན་ཀེ་ལི་ཊོན་ (Sharyn Claydon) ལགས་ཀྱིས་སྐྱེར་གྱི་མཇད་སྒོ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐོག་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་འདྲ་མིན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མཉམ་བཅར་ཞུས་ཏེ། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ནང་ཁུལ་བགྲོ་གླེང་དང་བོད་དོན་ལ་ཐུན་མོང་ཐོག་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

དགོང་དྲོ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ལ་དགོང་ཚོགས་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སུ་སན་ཀྲམ་པལ་མན་ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཤཱ་རོན་ཀེ་ལེ་ཊོན་ལགས། གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཇེ་ནེ་ཊ་ར་དེ་སི་ལགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་གི་གལ་གནད་དང་། ཉེ་ལམ་ཁོང་རྣམས་བཞུགས་སྒར་དྷ་རམ་ས་ལར་ཕེབས་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་སྙིགས། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སེམས་ཤུགས་ལ་བསྔགས་བརྗོད་གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་དགོང་ཚོགས་གསོལ་སྟོན་ཐོག་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མ་དེ་ཀལ་མེག་ཀོར་མེག་ (Michael McCormack) ལགས་དང་། པི་ཊར་ཁ་ལིལ་ (Peter Khalil) ལགས། ཨ་ཊམ་བྷན་ཊ་ (Adam Bandt) ལགས། སོ་ཕི་ (Sophie) ལགས། ཇོར་ཌན་ཨི་སི་ཊེལ་ཇོན་ (Jordan Steele John) ལགས། ཧེ་ལེན་ཧ་ཡི་ནིས་ (Helen Haines) ལགས། ཝ་རེན་ཨེན་ཇེ་ (Warren Entsch) ལགས་བཅས་ལྷན་ཞུགས་གནང་ཡོད། མཐར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་པས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གཡོ་མེད་གནང་བཞིན་པར་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབུལ་དང་འབྲེལ། བོད་དོན་བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་སུ་འབད་རྩོལ་ཞུམ་མེད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་སྐོར་དང་། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་སྲིད་གཞུང་ངོས་ནས་ད་ཡོད་རིན་ཐང་ཁག་ལ་བརྩི་སྲུང་སྲུ་མཐུད་ཞུ་བའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་ཡོད་པ་བཅས།།

ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་ནོར་འཛིན་སྒྲོལ་མ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་མ་ཁག་གཅིག་ལ་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ནི་བཙོན་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་སྐོར་གསུངས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་ནོར་འཛིན་སྒྲོལ་མ་མཆོག་གིས་ཕྱི་དྲིལ་ལྷག་པ་ཚེ་རིང་དྲན་རྟེན་ཚོགས་ཁང་དུ་རྒྱ་གར་གུ་ཛ་རད་མངའ་སྡེའི་ནང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རཥྟྲི་ཡཱ་རཀ་ཥ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Rashtriya Raksha University) གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་དང་། བདེ་འཇགས། ཐབས་བྱུས་སྐད་ཆ (School of International Cooperation, Security and Strategic Languages) ཀྱི་དགེ་རྒན་དང་སློབ་གཉེར་བ་ཁག་གཅིག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་སྐོར་འབྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་སྐབས་དེར་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་ནོར་འཛིན་སྒྲོལ་མ་མཆོག་གིས་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་བོད་དེ་རང་བཙན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཙམ་ལ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་གིས་བཙན་འཛུལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་བདག་དབང་བཙན་འཕྲོག་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབྱུས་པའི་བོད་མི་ཁྲི་བརྒྱད་ལྷག་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་གསལ་བཤད་གནང་བ་དང་སྦྲགས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་དེ་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དཔང་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཡིག་གཉིས་ལས་ཡོངས་སུ་འགལ་ཚུལ་དང་པང་རྟགས་ལུང་འདྲེན་དང་བཅས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་བ་མ་ཟད། བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་མཚམས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་ཡངས་དཀྱིལ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་དབུ་ཁྲིད་འོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་) གཙོས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་གདན་ས་དགོན་སྡེ་སྐྱར་གསོ་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དོན་བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་དབུ་འཛུགས་གནང་ཚུལ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་བཞིན་ཚད་ལྡན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་སུ་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་དང་། སྲོམ་གཞི། ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་ཐེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་སྲིད་བྱུས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་།

དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་དང་གྲུབ་འབྲས་ཇི་སོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་དྲག་གནོན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་འོག་བོད་མི་རྣམས་ནས་དཀའ་སྡུག་མྱོང་བཞིན་པའི་ཡ་ང་བའི་གནས་སྟངས་གསལ་སྟོན་དང་སྦྲགས། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ནི་བཙོན་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་འཁོར་ལྟ་སྐུགས་ལམ་སོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་གི་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་དབང་དུ་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭའི་ནང་བོད་ཕྲུག་བཙན་འཛུག་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ནག་བསུབ་གཏོང་བྱུས་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་རང་འབྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་བག་མེད་གཏོར་སྐྱོན་ཆབས་ཆེ་བཏང་རྐྱེན་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ཆུ་བོ་མང་པོའི་བཞུར་ལམ་ལ་དོ་ཕོག་གིས་ག་ཤམ་འོག་མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་འཚོ་བར་གནོད་སྐྱོན་ཐོག་གི་ཡོད་སྐོར་གསུངས།

དེ་བཞིན་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་དཀའ་རྙོག་དང་འབྲེལ་ཏེ་རྒྱ་གར་གཞུང་ངོས་ནས་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ས་མཚམས་ (McMohon Line) ཁྲིམས་མཐུན་དུ་འདོད་པར་ས་མཚམས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོའི་སིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག་ནང་རྒྱ་གར་ཨིན་གཞུང་དང་ལྷན་དབང་ཆད་འདྲ་མཉམ་ཐོག་ཆིངས་ཡིག་ལ་མཚན་རྟགས་འགོད་མཁན་བོད་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་མི་འདོད་ཐབས་མེད་ཡིན་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང་རྗེས་དགེ་སློབ་ཁག་གཅིག་གི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་བོད་དེ་འཛམ་གླིང་གི་ཁོར་ཡུག་དང་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཐད་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐོར་གསུངས་པ།

༄༅། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་ཐབས་ཇུས་དང་སྲིད་ཇུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དང་། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་གསུང་བཤད་དང་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་ཀེན་བྷེ་ར་རུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཐབས་ཇུས་དང་སྲིད་ཇུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ཞེས་པའི་བསམ་མཛོད་བསྒྲི་གནས་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་ཇས་ཀྱིན་བྷ་སི་ (Justin Bassi) ལགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་ཕེབས་བསུ་དང་འབྲེལ་ཕྱོགས་གཉིས་བར་སྐད་ཆར་མུ་མཐུད་འབྲེལ་གཏུག་དང་གནས་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་རྗེས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་དབུ་འཛུགས་གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ངོ་སྤྲོད་དང་འབྲེལ། རྒྱ་དཀར་ནག་བར་གྱི་རྒྱལ་མཚམས་དཀའ་ངོག་དང་། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཙན་དབང་འོག་བོད་མིའི་རིགས་རྫས་དཔེ་མཚོན་བརྡ་རུབ་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་གསལ་བཤད་གནང་བ་མ་ཟད། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་ཐབས་ཇུས་དང་སྲིད་ཇུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་དོན་ལ་བསྔགས་བརྗོད་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་ལས་གཞི་ཆེ་ཁག་ (AUKUS) དང་། (Quad) ནས་ཐུན་མོང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཆེད་ལས་དོན་རྩོམ་བཞིན་པར་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་པའི་ཐོག འབྱུང་འགྱུར་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་ཐབས་ཇུས་དང་སྲིད་ཇུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བར་གནས་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་དང་འབྲེལ་གཏུག་མུ་མཐུད་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཡོད་སྐོར་གསུངས་རྗེས་ཆེད་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་ནས་དེ་འབྲེལ་དྲི་བ་ཕུལ་བར་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

ཉིན་རྒྱབ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡ་རྒྱལ་ཡོངས་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་ཞི་འགྲིག་དང་ས་ཁུལ་གྱི་བདེ་འཇགས་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བ་བཞིན་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་གསར་ཁང་ (ABC) ཞེས་པས་ཐད་སྲིང་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་གསུང་བཤད་དབུ་མ་འཛུགས་གོང་སིཊ་ནི་མོ་རངས་ཧེ་རོཊ་ (Sydney Morning Herald) ཞེས་པའི་གསར་ཁང་གི་སྲིད་དོན་གསར་འགོད་གཙོ་འཛིན་ཊེ་ཝིཊ་ཀ་རོ་ཝི་ (David Crowe) ལགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གསར་འགོད་པ་དང་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་རྗེས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་དངོས་སུ་དབུ་འཛུགས་གནང་།

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་ས་སྐྱེས་རྡོ་སྐྱེས་ཀྱི་མི་རིགས་ལ་ངོས་འཛིན་ཆེ་མཐོང་གནང་སྐོར་མི་རིགས་ཚོ་ཁག་དེ་དག་དང་བོད་མིའི་འཐབ་རྩོད་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་སྐོར་གསུངས་རྗེས་ད་ལྟའི་ཆར་བོད་དེ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ནས་ལྷོ་སུ་ཏན་དང་སི་རི་ཡ་ལྟར་ཆེས་རང་དབང་ཞན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ནང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་མེད་པས་བོད་མི་གྲངས་ ༡༥༧ ནས་ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་གི་ཡ་ལན་གནང་བའི་རེ་བའི་འོག་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད་ཅེས་དང་།

དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དྲག་གནོན་ཆེ་བའི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ངོ་བོ་རྩ་མེད་གཏོང་ཇུས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་བོད་ཕྲུག་བཙན་འཛུལ་གྱིས་རྒྱ་སྐད་དང་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསོ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནག་བསྒྱུར་གཏོང་ཐབས་རྩོམ་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་ཐུགས་འཚབ་བསྟན་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བོད་དེ་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཐད་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་ཚུལ་དང་། རང་འབྱུང་ཐོན་ཁུངས་ཆ་ནས་བོད་ནི་ཨེ་ཤེ་ཡའི་མི་མང་འབུམ་ཕྲག་མང་པོའི་འཚོ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཙང་པོ་ཆེ་ཁག་མང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་རྒྱུ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་མཐར་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་ཞི་འགྲིག་ཐུབ་ན། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་ས་མཚམས་རྩོད་རྙོག་མཇུག་མཐའ་སྒྲིལ་ཐུབ་པའི་ས་ཁུལ་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཞི་འཛམ་ཡོང་ངེས་པའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་གསུངས།

གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་གྲུབ་མཚམས་ཕྱི་དྲོ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཟུང་སྒྲིལ་ཚོགས་གཙོ་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཌིན་སི་མིཐ་ (Dean Smith) ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཤེ་ནི་ནེའུ་མན་ (Shayne Neumann) ལགས། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུ་ཀ་གྷོ་སིང་ (Luke Gosling) ལགས། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སུ་སན་ཀྲམ་པལ་མན་ (Susan Templeman) ལགས་དང་ལྷན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལྷག་མཇལ་མོལ་གནང་རྗེས་ཁེན་བྷེ་ར་ཁུལ་གྱི་མཛད་འཆར་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་མེལ་བྷོན་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟ་ཚོགས་ཐེངས་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་བུད་མེད་ལ་དབྱེ་འབྱེད་བཤུ་གཞོག་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐོར་གླེང་སློང་གནང་བ།

༄༅། །འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟ་ཚོགས་ཐེངས་ ༥༣ འཚོགས་བཞིན་པ་དང་སྐབས་བསྟུན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༠༦ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བུད་མེད་ལ་དབྱེ་འབྱེད་འགོག་ཐབས་ཚོགས་ཆུང་གི་མདུན་དུ་བོད་ནང་གི་བུད་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་དཀའ་ངལ་སྐོར་གླེང་སློང་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་སྲུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་རྒྱལ་ཚོགས་ཞུ་གཏུག་འགན་འཛིན་སྐལ་ལྡན་མཚོ་མོ་ལགས་ཀྱིས་ངག་ཐོག་བསྒྲགས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་ཏེ། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དབྱེ་འབྱེད་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་གྱིས་བོད་ནང་གི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་གསལ་སྟོན་དང་འབྲེལ། བོད་ཀྱི་རང་དབང་འཐབ་རྩོད་ནང་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་དང་བཙུན་མ་རྣམས་ནས་མདུན་ཐོན་གྱིས་ལས་འགུལ་སྣེ་ཁྲིད་ཡོད་ཅིང་། ནང་བསྟན་བསྒྲིགས་གནས་ཡ་ཆེན་སྒར་དང་བླ་རུང་སྒར་གཉིས་གཏོར་བཤིག་བཏང་རྗེས་དགོན་པའི་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་མེད་སོགས་ཆ་རྒྱུས་མེད་པར་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་རང་དབང་འཐབ་རྩོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲོན་ལགས་དང་། མགོན་པོ་སྐྱིད་ལགས། རིན་ཆེན་སྐྱིད་ལགས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་དགོངས་དོན་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་ཞུ་འབོད་གནང་བར་རྒྱ་གཞུང་ནས་དྲག་གནོན་བཏང་ཡོད་ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་བཞིན་ཟླ་བ་སྔོན་མའི་ནང་ཚོགས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བུད་མེད་ལ་དབྱེ་འབྱེད་འགོག་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྟ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐུན་གྱ་ལྔ་པའི་ནང་ཚོགས་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་དུས་མཚམས་དགུ་པའི་སྙན་ཐོ་ཞིབ་འཇུག་གནང་འབྲས་སུ་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ལ་ཐུགས་འཚབ་བསྟན་པའི་ནང་དོན་དང་འབྲེལ་ཏེ། སྐལ་ལྡན་མཚོ་མོ་ལགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་བུད་མེད་རྣམས་ལ་སྐྱེ་མཚུངས་དྲང་བདེན་རྩོད་ས་མེད་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་ཕྱིར་བསྡུ། མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དམ་བསྒྲགས། ཕྱིར་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར་བཙན་འཕྲོག ངལ་རྩོལ་བསྒྱུར་བཀོད། བཙན་པོའི་གཉེན་སྒྲིག་སོགས་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ངོ་བ་རྩ་མེད་གཏོང་ཐབས་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་གསལ་བཤད་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བུད་མེད་ལ་དབྱེ་འབྱེད་འགོག་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྟ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཐེ་བའི་བུད་མེད་སྐྱེ་ཡོངས་ལ་དབྱེ་འབྱེད་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་བ་དེར་བསྐྱར་ནན་གནང་རྒྱུ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐོར་གསུངས།

སྔར་ཕྱི་ཚེས་ ༢༠ ཉིན་སྲུད་སི་དོན་ཁང་དང་འཛིན་ཉེན་ཡོད་པའི་མི་རིགས་སྲུང་སྐྱོབ་ལྷན་ཚོགས་ཟུང་སྦྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟ་ཚོགས་ཐེངས་ ༥༣ འཚོགས་བཞིན་པ་དང་སྐབས་བསྟུན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་མུ་མཐུད་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཟུར་ཚོགས་ཤིག་བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།།

༢༠༢༣ ལོའི་ཡིག་འགྲུལ་གྱི་ལམ་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་ཡོན་གསལ་བསྒྲགས།

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཡིག་འགྲུལ་གྱི་ལམ་ནས་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་སློབ་ཡོན་ས་མིག་གྲངས་ ༧༥ ཡོད་པའི་གསལ་བསྒྲགས་ཞུ་རྒྱུར། སློབ་ཡོན་འདི་བཞིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁྲབ་ཁོངས་དབུས་ས་གཉིས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁྲབ་ཁོངས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་དགེ་རྒན། ས་ར་མཐོ་སློབ་དང་ནོར་གླིང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་རྗེས་སུ་མཐུད་མཐོ་སློབ་ཏུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པའི་རང་རིགས་ན་གཞོན་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་ཤེས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་ཐབས་ཆེད་ཡིན་པས། སློབ་ཡོན་ཞུ་འདོད་ཡོད་རིགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༣༡ འགྱངས་མེད་གཤམ་གསལ་འབྲེལ་ཐག་བརྒྱུད་འཚང་སྙན་དང་དགོས་མཁོའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དྲ་ཐོག་ནས་འབུལ་དགོས།

དྲ་ཐོག་འཚང་སྙན་འགོད་ས་ཤོག་དྲ་ཐག

འགོད་ས་ཤོག་ཀ་པ་ཕབ་ལེན།

དགོས་མཁོའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཤམ་གསལ།

༡། འགོད་ས་ཤོག་ ཀ་ པ་ཞིབ་བཀང་གིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནས་དག་མཆན་ཞུ་དགོས།

༢། ད་ལྟ་ཕྱག་ལས་གནང་ཡུལ་གྱི་ལས་ཁུངས་སམ་སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་དགག་ཆ་མེད་པའི་ངོས་སྦྱོར་ཞུ་དགོས་པ་དང་། ངོས་སྦྱོར་ནང་ཞབས་ལོའི་དུས་ཡུན་ཁ་གསལ་དགོས་རྒྱུ།

༣། ཤེས་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཨང་ཐོབ་ཤོག་ལྷེའི་ངོ་བཤུས་ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་། ཡང་ན་དབུས་བོད་མི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཟུར་དབང་གནས་རིམ་ཡན་གྱི་སྲི་ཞུའི་ལས་བྱེད་གང་རུང་ནས་ཞིབ་བཤེར་གནང་བའི་དག་མཆན་ངེས་འགོད་བྱ་དགོས།

༤། སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་སློབ་ཡོན་ཆ་བགོས།

ཀ༽ བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁྲབ་ཁོངས་དབུས་ས་གཉིས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཆེད་ས་མིག་ ༢༠ ནས་བྱེད་ཆེད་ཟུར་བཅད་ས་མིག་ ༥ ཡོད།

ཁ༽ སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཆེད་ས་མིག་ ༢༠ ནས་བྱེད་ཆེད་ཟུར་བཅད་ས་མིག་ ༥ ཡོད།

ག༽ ས་ར་མཐོ་སློབ་དང་ནོར་གླིང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག་ཆེད་ས་མིག་ ༡༥ ཡོད།

ང༽ འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་རྗེས་སུ་མཐུད་མཐོ་སློབ་ཏུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པའི་ན་གཞོན་ཆེད་ས་མིག་ ༢༠ ཡོད།

ཅ༽ གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་བཞིའི་ནང་མ་ཚུད་པའི་སྙན་འབུལ་བ་ཁག་ལ་ས་མིག་སྟོང་པ་ལྷག་ཚེ་དགོངས་བཞེས་གནང་རྒྱུ།

སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རེའི་ཡིག་འགྲུལ་གྱི་ཨང་ཐོབ་ཤོག་ལྷེ་འབྱོར་མཚམས་སུ་ཡིག་འགྲུལ་སློབ་ཡོན་སྐོར་ ༡༠,༠༠༠།༠༠ གནང་རྒྱུ།

དོགས་འདྲི་ཡོད་ཚེ་འབྲེལ་བ་གནང་ཡུལ།

བསོད་ནམས་བཟང་མོ།

doe.lobyon@tibet.net

བསྟན་འཛིན་བདེ་ཆེན།

scholarship@tibet.net

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་འཕགས་བོད་གཉིས་དབར་གནའ་དེང་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ཨོ་སི་ཋེ་ལི་ཡཱའི་རྒྱལ་ས་ཁེན་བེ་ར་ཁུལ་གྱི་

མཛད་འཆར་ཁག་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ་ཨོ་སི་ཋེ་ལི་ཡཱའི་གྲོང་ཁྱེར་མེལ་བྷོན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས། ཝིག་ཊོ་རི་ཡ་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གཙོས་པའི་རྒྱུན་ལས་དང་། དེ་བཞིན་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་བཅས་ནས་ཕེབས་བསུའི་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་ཡོད།

ཕྱི་ཚེས་ ༢༣ ཉིན་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱའི་གྲོང་ཁྱེར་མེལ་བྷོན་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱ་དང་། རྒྱ་གར་འབྲེལ་ལམ་བརྡེ་གནས་ཁང་ (Australia India Institute) ཞེས་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་གོ་སྒྲིག་འོག་འཕགས་བོད་གཉིས་དབར་གནའ་དེང་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་དྲི་བ་དྲི་ལན་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་བོད་དུ་ནང་ཆོས་དང་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་དར་འཕེལ་བྱུང་བའི་སྐོར་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནི་བོད་མི་རྣམས་ལ་ད་ཅང་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐོར་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས་དྲི་བ་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད།

ཕྱི་དྲོ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཝིག་ཊོ་རི་ཡ་ཁུལ་གནས་སྡོད་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་དང་བྲུག་འཕྲད་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས། སྐབས་ ༡༦ པའི་བཀའ་ཤག་གི་སྲི་ཡོངས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་དང་། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་གཞིར་བཞག་གིས་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པའི་སྐོར། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་ཐབས། བོད་མི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་སྡོད་ཁང་གི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པ་སེལ་ཐབས། སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོ་སྣང་དང་ཤེས་རྟོགས་དགོས་རྒྱུ་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐོར། དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་བསྡུ་འབབ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཁག་གཅིག་སྐོར་གསུངས།

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། མང་གཙོ་དང་དྲང་བདེན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གཞུང་དང་བཅས་པར་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་དེ་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེང་བོད་དོན་གནས་བབ་མཐོ་རུ་གཏོང་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་གནང་བཞིན་པ། བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་ཛྲག་གནས་སྡངས་སྐོར་འགྲེལ་བརྗོད་དང་གོ་རྟོགས་མཐོ་རུ་གཏོང་ཐབས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་ཆེད་འབད་བརྩོན་གནང་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས་མང་ཚོགས་ཁྲིད་ནས་བསམ་འཆར་དང་། དྲི་བར་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་གྲུབ་རྗེས་རྒྱ་རིགས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཁག་གཅིག་གིས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་དགའ་བསུའི་ཚེ་བསྒྲོད་གསོལ་སྟོན་ཞིག་ཏུ་མགྲོན་འབོད་གནང་དོན་ལྟར་ཆེད་ཕེབས་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་དྲུག་པ་དབུ་འཛུགས་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གྲྭ་ཚང་ཟུང་སྦྲེལ་ཐོག་རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་དྲུག་པ་དབུ་འཛུགས་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་གི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོར་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་༧སྐྱབས་རྗེ་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་འཆི་མེད་ཚེ་དབྱངས་ལགས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་དགེ་ལྡན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ངེས་སྟོན་པ། དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས་ཀྱི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། འབྲས་སྤུངས་བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། རྭ་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། བཀྲ་ཆེན་མདོ་སྔགས་ཆོས་གླིང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། རྫོང་བྲག་གསང་སྔགས་ཆོས་གླིང་གི་དབུ་འཛིན། འབོ་དཀར་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་དབུ་འཛིན། བཙུན་དགོན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་གླིང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། མོན་སྒོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བཅས་དབུ་བཞུགས་ཐོག་རིས་མེད་ཆོས་སྡེ་ཁག་ ༩༩ ནས་གདམ་བཤད་པ་གྲངས་ ༡༧ དང་། ཚོགས་བཅར་བ་གྲངས་ ༧༠ བཅས་བསྡོམས་མི་གྲངས་ ༨༧ དང་། དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས་ནས་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༥༠༠ ཙམ་ཕེབས་ཡོད།

ཐོག་མར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འབྲེལ་ལས་བསྟན་འཛིན་རྣལ་འབྱོར་ལགས་ཀྱིས་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་རྗེས་༧སྐྱབས་རྗེ་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གནང་། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་དང་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བགྲོ་གླེང་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་། དེའི་མཚམས་སུ་ཆོས་རིག་དྲུང་ཆེ་འཆི་མེད་ཚེ་དབྱངས་ལགས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་། གཞུང་ཆེན་རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་དྲུག་པའི་ཐོག་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ ༧༩ ནས་དགེ་བཙུན་གྲངས་ ༡༡༨ ལ་མགྲོན་འབོད་ཞུས་ཡོད་ཅིང་། ཚོགས་བཅར་བའི་ཁོངས་དངོས་སུ་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་དགོན་ཁག་ ༥༡ ནས་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་བཅས་གྲངས་ ༧༩ ཕེབས་ཡོད། གསུང་བཤད་གནང་མཁན་ཁོངས་ཆོས་བརྒྱུད་རེ་ནས་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་རེ་དང་བཙུན་མ་རེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཡོད།

རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་དྲུག་པ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༡ ནས་ ༢༤ བར་ཉིན་བཞི་རིང་འཚོག་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་འདི་ཡང་རྩ་བའི་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་ཆོས་ཚོགས་ཐེངས་ ༡༡ ཐོག་བཀའ་སློབ་ཕེབས་དོན་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་གོང་སྤེལ་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་གྲོས་ཆོད་དུ་བཞག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་དབར་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཚིག་འོ་རྒྱ་གཅིག་འདྲེས་ཐོག་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་ཕན་ཚུན་ངོ་སྤྲོད་རྒྱུས་མངའ་ཡོང་བ་དང་། ཆོས་སྡེ་ཁག་ཏུ་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་སོགས། དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་༧རྒྱལ་བའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་འགན་གཙོ་བཞེས་ཀྱིས་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཐོག་ད་བར་རིས་མེད་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་ལྔ་ཚོགས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཚོགས་ཡུལ་དགོན་པ་སོ་སོ་ནས་མཐུན་འགྱུར་རམ་འདེགས་གང་ལེགས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡོད།

གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཡ་གྱལ་ཤར་རྩེ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲྭ་ཚང་དང་བྱང་རྩེ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲྭ་ཚང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་སྣག་ས་ཐོས་བསམ་ཐར་འདོད་གླིང་ཞེས་པ་དེར་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གཙོ་བོ་གནང་སྐབས་ལོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་སྣག་ས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གནས་སྤོ་ཆ་བགོས་གནང་དོན་ལྟར། སྐབས་དེ་དུས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་༧སྐྱབས་གནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ ༡༣༡ ཙམ་མོན་ཀོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་སྤོ་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ནང་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་དགེ་འདུན་པའི་གྲངས་ ༡༥༠༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་༧སྐྱབས་གནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ ༡༧༣ ཙམ་སྣག་ས་ནས་མོན་ཀོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་སྤོ་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ནང་གྲྭ་རྒྱུན་གསར་ཞུགས་ཕུད་པའི་ད་ལྟ་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་དགེ་འདུན་པའི་ཞལ་གྲངས་ ༡༢༥༠ ལྷག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཞགས་འོག་གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་སོ་སོའི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྤྱི་དང་། སྒོས་སུ་གྲྭ་ཚང་གི་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་སྲོལ་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ཉམས་པ་མེད་པར་བསྐྱར་གསོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཛུག་པ་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་འཕེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་བཅས།།

ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་ཁྲབ་ཁོངས་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་དང་གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་བ།

༄༅། །ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་དང་། ས་གནས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མར་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་མཐོང་གྲོལ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དར་སྙན་འབུལ་གྲུབ་རྗེས་ཚོགས་བཅར་རྣམས་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་གླུ་དང་། བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཆེད་སྐུ་ལུས་བློས་གཏོང་གནང་མཁན་རྒྱལ་གཅེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་སྐར་མ་གཅིག་རིང་སྨྱུ་ངན་གུས་འདུད་གནང་སྟེ་མཛད་སྒོ་དབུ་འཛུགས་ཞུས། དང་ཐོག་སི་ཊན་བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་ཕེབས་བསུ་དང་འབྲེལ་གྲོས་གཞི་ངོ་སྤྲོད་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་བཞི་ནས་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་།

སྐབས་དེར་ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཕར་སི་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་སྤེལ་བར་ས་གནས་སོ་སོའི་གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་ཚོགས་སྡེར་ཁག་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་ཚུལ་སྐོར་དང་། སུད་སི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྐྱིད་ལགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་ཞུ་

གཏུག་གནང་ཕྱོགས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་ཆོད་གཏན་འབེབས་སྐད་ས་གནས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་ཞུ་གཏུག་གནང་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར།

ཞེལ་ཧམ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་འཁན་ཁང་རིག་འཛིན་ཆོས་སྒྲོན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ནང་དུ་སྲིད་གཞུང་ལ་གནོན་ཤུགས་སྤྲོད་མཁན་གྱི་ཚོགས་པ་ཁག་དང་ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་དང་། བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་སྐད་ས་གནས་སོ་སོའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱུའི་གལ་གནད་སྐོར་གསུངས། ཕྱི་འབྲེལ་དྲུང་འཕར་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད་ལགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ལ་བོད་དོན་གྱི་གལ་གནད་དང་། ཡུ་རོབ་ནང་ཁྲལ་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་གནང་ཕྱོགས་ལ་ཐབས་བྱུས་གཅིག་གྱུར་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཐད་བཀའ་མོལ་གནང་ཡོད། དེ་མཚུངས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་གནས་སྟངས་དང་། མ་འོངས་མདུན་འདེད། གོ་སྐབས་དམ་འཛིན། ཚོགས་པའི་དཀའ་ངལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བསམ་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

ཚོགས་འདུའི་ཉིན་གྲངས་གཉིས་པར་སི་ཊན་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་གསུང་བཤད་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་བཞིན་སི་ཊན་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མར་ག་རེ་ཊ་སེ་ཊར་ཕེལ་ (Margareta Cederfel) ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རོམ་ཧོབ་ (Richard Jomshof) ལགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་དང་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟངས་དྲན་གསོ་དང་སྤྲུགས། སི་ཊན་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་། སྐབས་དེར་ཨིན་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཕར་སི་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་སྐོར་དང་། ཨ་བྷིར་ཊིན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Aberdeen University) གི་འབྲུམ་རམས་པ་མར་ཊིན་མིལ་ (Martin Mills) ལགས་ཀྱིས་བོད་མཐོ་སྒང་གི་ཁོར་ཡུག་སྐོར་ཉམས་ཞིབ་གནང་བའི་རྙེད་དོན་དང་། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གི་འཛམ་གླིང་གི་གནམ་གཤིས་འགྱུར་ལྡོག་ལ་ཕན་གནོད་ཇི་འདྲེན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་འབྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད།

ཚོགས་འདུའི་ཉིན་གྲངས་གསུམ་པར་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཁག་གི་སྐུ་ཚབ་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་གྲོས་མོལ་གནང་སྟེ། ས་གནས་ཁག་གི་གནས་སྟངས་དང་། ས་གནས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ནང་ཁྲལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་རྒྱུས་ཡོན་ཞུས་པ་མ་ཟད། ཚོགས་པ་ཕན་ཚུན་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་བོད་དོན་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་ཇི་དགེའི་ཐད་ཀྱང་གྲོས་མོལ་གནང་ཡོད།

ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་བཅར་བའི་ཁོངས་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཁག་བརྒྱད་དང་། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་བརྒྱད། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་བཞི། སི་ཊན་གནས་སྡོད་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་ལྔ་བཅས་ཁྱོན་ཚོགས་བཅར་བ་ ༣༨ མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།

ཐེངས་འདིར་ཨྰ་ཡར་ལེནྜ་དང་། ཨེསྟོ་ནི་ཡཱ། ལཱཏ་ཝི་ཡཱ་བཅས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་རྣམས་བཅར་ཐུབ་མེད། ཚོགས་འདུའི་མཇུག་སྡོམ་མཛད་སྒོ་གྲོལ་རྗེས་སི་ཊན་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་དགོང་དྲོའི་གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྒོར་གཞས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་ཡོད་པ་བཅས།།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གི་ནིའུ་ཛི་ལེནྜ་དང་ཨོསྟེ་ལི་ཡཱ་ཁུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་འཆར་ཁག་ཡོངས་སུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ཨོ་སི་ཊེ་ལི་ཡཱའི་གྲོང་ཁྱེར་མེལ་བྷོར་ན་ཁུལ་གྱི་མཛད་འཆར་ཁག་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་སྦྲི་རི་སི་སྦེན་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་ཇོ་རིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་དང་། ས་གནས་བོད་རིགས་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ། མང་ཚོགས་ཁག་གཅིག་བཅས་ནས་དགའ་བསུའི་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་གནང་འདུག

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་སྦྲི་རི་སི་སྦེན་དུ་བོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཐེངས་ ༡༥ པའི་མཛད་སྒོར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེད་ཕེབས་གནང་ཡོད། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་ (Powerhouse) ཞེས་པའི་ཚོགས་ཁང་དུ་དུས་སྟོན་གྱི་དམིགས་བསལ་ལས་རིམ་ཐོག་ཨོ་སི་ཊེ་ལི་ཡཱ་རྒྱལ་ཡོངས་རླུང་འཕྲིན་ཁང་གི་ཨུམ་སྐུ་སྣཱ་ནྭ་ (Sarah Kanowski) ལགས་དང་ལྷན་ཕ་ཡུལ་ (Homeland) ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་དྲི་བར་

ལན་འདེབས་གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ས་བབ་ཆགས་ཚུལ་དང་། བོད་ཀྱི་གཙང་པོ་ཁག་གི་གལ་གནད། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གདན་འཛུགས་སློབ་གྲྭ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲོམ་གཞི། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་བརྒྱུད་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་ཡོད། གསུང་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་གྲུབ་རྗེས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་སྦྲི་རི་སི་སྦེན་གནས་སྡོད་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལགས་དང་ཁོང་གི་ཕྱག་རོགས་རྣམ་པས་དུས་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཆེད་རོགས་ཕན་མཐུན་འགྱུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་དང་། འདི་ལྟ་བུའི་དུས་སྟོན་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་བོད་མིའི་འཐབ་རྩོད་སྐོར་གོ་རྟོགས་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ་ཐུབ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཏ་ཙང་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་སྐོར་གསུངས།

ཕྱི་ཚེས་ ༢༩ རེས་གཟའ་སྤེན་པ་ཉིན་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་དང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་སྐབས་ ༡༦ པའི་བཀའ་ཤག་གི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་དང་། སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལྟར་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པའི་སྐོར། གཞན་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་བརྟན་པོ་ཇི་ལྟར་བཟོ་ཐབས། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་ཐབས་དང་བོད་མི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་སྡོད་ཁང་གི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པ་སེལ་ཐབས། བོད་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་མཁན་ཏ་ཙང་ཉུང་དུ་ཕྱིན་སྐོར། སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོ་སྣང་དང་ཤེས་རྟོགས་དགོས་རྒྱུ་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྙིང་བོད་དོན་གནས་བབ་མཐོ་རུ་གཏོང་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་གནང་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས་མང་ཚོགས་ཁྲིད་ནས་བསམ་འཆར་དང་། དྲི་བར་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་སྟེ་ཐེངས་འདིའི་ནིའུ་ཛི་ལེན་ཊ་དང་ཨོ་སི་ཊེ་ལི་ཡཱ་ཁུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་འཆར་ཁག་ཡོངས་སུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད་པ་བཅས། །

TIBETAN FREEDOM
བོད་ཀྱི་ཡིག་རྫིན།

སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་པ། ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྲགས།
གསར་འགོད་པ། བསྟན་འཛིན་བསྟན་སྐྱོང་།
གཱ་ཤུ་ཏར་འཕྲུག་མཁན། བསྟན་འཛིན་སྒྲིན་པ།
འགྲེམས་སྤེལ་བ། བསྟན་འཛིན་སྒྲོལ་དཀར།

ཕྱི་དྲིལ་སྣར་ཐང་པར་ཁང་དུ་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས།

Publisher: Secretary, DIIR,
Printer: Narthang Press,
Owner: DIIR, CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA
Place of Publication: CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA
Name of Editor: Nagwang Thogmed
Subscription Address: DIIR, CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA
Tel:+91-1892-222457/222510
Email: tibfreedom@tibet.net
Website: www.bod.asia
Regd. No. HPTIB/2017/74104